

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 222/03-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. októbra 2003 predbežne prerokoval sťažnosť J. E., bytom L., zastúpeného advokátom JUDr. L. A., B., ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 1 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Bratislava II v konaní sp. zn. Er 35/2000, EX 1069/99 a súdnym exekútorom JUDr. J. Š., Exekútorský úrad Bratislava V, v konaní sp. zn. EX 1069/1999, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. E. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júna 2003 doručená sťažnosť J. E., bytom L. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. L. A., B., ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 1 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. Er 35/2000, EX 1069/99 a súdnym exekútorom JUDr. J. Š.,

Exekútorický úrad Bratislava V (ďalej len „exekútor“) v konaní sp. zn. EX 1069/1999. Sťažovateľ má v predmetnom exekučnom konaní postavenie povinného. Exekúcia na návrh oprávneného Stavebného bytového družstva Bratislava II (ďalej len „oprávnený“) je vykonávaná na Exekútorском úrade JUDr. J. Š., so sídlom B., pod sp. zn. EX 1069/1999.

Sťažovateľ odôvodnil porušenie označených základných práv tým, že okresný súd ako exekučný súd zamietol jeho námietky proti upovedomeniu o začatí exekúcie, aj keď ich obsahom bola zásadná argumentácia o úhrade finančného plnenia oprávnenému, o nulitnej aktívnej legitímácii oprávneného pri podaní návrhu na vykonanie exekúcie, o bezdôvodnosti uloženia povinnosti zaplatiť trovy exekučného konania, keďže exekútor začal konanie bez náležitého právneho titulu – bez preverenia faktov a voči osobe, ktorá nebola rozsudkom zviazaná. Po nevyhovení námietkam potom exekútor vydal exekučný príkaz, postihujúci zákonom vymedzenú časť invalidného dôchodku sťažovateľa ako povinného.

Sťažovateľ na základe uvedených skutočností žiada, aby ústavný súd deklaroval porušenie jeho práv podľa čl. 1 ods. 1, čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru okresným súdom, zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. Er 35/2000, EX 1069/99 z 27. marca 2003 a vec vrátil na ďalšie konanie. Domáha sa tiež primeraného finančného zadosťučinenia od obidvoch odporcov v rozsahu čiastky, o ktorú odporca v druhom rade do vykonateľnosti predbežného opatrenia ukrátil sťažovateľa.

Sťažovateľ súčasne žiada, aby ústavný súd do právoplatného ukončenia tohto konania zakázal odporcovi v druhom rade pokračovať v exekúcii sp. zn. EX 1069/99.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť bez ústneho pojednávania (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd stabilne judikoval, že do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne (napr. I. ÚS 24/00, III. ÚS 53/02). V nadväznosti na to je však nutné s ohľadom na okolnosti daného prípadu zdôrazniť, že aj taký zásah podlieha princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu a je preto podmienený tým, že zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne konanie všeobecného súdu nie je napravitelné účinným procesným prostriedkom alebo postupom nadriadeného alebo inštančne vyššieho stupňa všeobecného súdu.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde nie je sťažnosť prípustná, ak navrhovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov.

Splnenie ústavných a zákonných predpokladov na podanie sťažnosti uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde vyvodzuje sťažovateľ zrejme z toho, že proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. Er 35/2000, EX 1069/99 z 27. marca 2003, ktorým mali byť porušené jeho základné práva, nie je možné podať odvolanie ani dovolanie.

V exekučnom konaní podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene

a doplnení ďalších zákonom v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) má však povinný viacero právnych prostriedkov obrany a ochrany svojho postavenia, ktoré môže využiť vtedy, ak v nútenom výkone súdnych a iných rozhodnutí sa vyskytnú absolútne alebo relatívne prekážky ďalšieho postupu exekučných orgánov, ku ktorým patrí predovšetkým tvrdenie navrhovateľa o splnení záväzku z exekučného titulu (nepripustnosť exekúcie).

K takýmto právnym prostriedkom patria nielen námietky podľa § 50 Exekučného poriadku, ale aj návrh na odklad exekúcie podľa § 56 Exekučného poriadku a návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku. Účel týchto právnych prostriedkov obrany povinného v exekučnom konaní je rovnaký a spravidla spočíva v tom, že v absolútne alebo relatívne neprípustnej exekúcii sa nesmie pokračovať a musí sa zastaviť a prípadne pred rozhodnutím o zastavení sa musí exekúcia aj odložiť (jej vykonávanie).

Z Exekučného poriadku vyplýva, že jedným z prostriedkov obrany povinného v exekučnom konaní sú námietky podľa § 50 citovaného zákona. Nie je to však jediný prostriedok obrany povinného a navyše nejde ani o najúčinnjší prostriedok ochrany práv povinného, pretože nevyhovenie námietkam nie je možné napadnúť riadnym opravným prostriedkom. Účinnnejším prostriedkom obrany povinného je návrh na odklad exekúcie podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku (z dôvodu, že možno očakávať zastavenie exekúcie), ktorý možno podať kedykoľvek po doručení upovedomenia o začatí exekúcie aj spolu s návrhom na zastavenie exekúcie. Rovnako je prípustné aj samostatne podať návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku bez ohľadu na to, či boli alebo neboli podané námietky podľa § 50 Exekučného poriadku, prípadne sa takým námietkam nevyhovelo. Vyššia účinnosť návrhu na zastavenie exekúcie vo vzťahu k ochrane povinného vyplýva z toho, že proti rozhodnutiu o tomto návrhu je prípustné v prevažnej väčšine prípadov odvolanie, o ktorom sa rozhoduje v riadnom inštančnom postupe na súde vyššieho stupňa. Odvolanie je vždy prípustné v prípadoch, v ktorých sa v návrhu na zastavenie exekúcie tvrdí, že povinný uhradil záväzok, t. j. po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané (§ 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku).

V okolnostiach daného prípadu je potrebné poukázať najmä na dôvod zastavenia exekúcie uvedený v § 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku, podľa ktorého súd exekúciu zastaví, ak po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané. Najčastejším dôvodom na použitie tohto ustanovenia je práve splnenie dlhu. Splnenie je dôvodom zániku práva a nadväzne na to na zastavenie exekúcie len vtedy, ak k splneniu došlo mimo vykonávania exekúcie.

Podľa tvrdenia sťažovateľa vo vznesených námietkach finančné plnenie podľa exekučného titulu malo byť oprávnenému uhradené. Za tohto predpokladu reálne mohol a stále môže (až do ukončenia exekúcie) uplatňovať svoje právo podať návrh na zastavenie exekúcie, pričom o tejto skutočnosti rozhodne podľa § 58 ods. 1 citovaného zákona príslušný súd. Za predpokladu hodnovernosti aj ďalších argumentov uvádzaných sťažovateľom v námietkach by sťažovateľ mohol toto právo uplatňovať aj podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, keď pre nedostatky exekučného titulu, pre pochybenie pri začatí exekúcie, pre okolnosti, ktoré nastali pri uskutočňovaní exekúcie, alebo z iných dôvodov nie je možné exekúciu vykonať.

Z obsahu sťažnosti sťažovateľa nevyplýva, že vyššie uvedené právo na odklad exekúcie a na zastavenie exekúcie v predmetnom exekučnom konaní uplatnil. Na základe uvedeného možno konštatovať, že ak sa sťažovateľ pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nazdával, že vyčerpal všetky právne prostriedky nápravy, ktoré mu zákon na ochranu jeho práv účinne poskytoval v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, nie je jeho názor vecne správny. Účel, ktorý sťažovateľ sledoval podaním námietok proti upovedomeniu o začatí exekúcie, môže až do skončenia exekúcie dosiahnuť úspešným návrhom na odklad alebo zastavenie exekúcie. Ústavný súd už vo svojich rozhodnutiach uviedol, že navrhovateľ bol oprávnený, ale aj povinný na to, aby tieto právne prostriedky (návrh na odklad a na zastavenie exekúcie podľa § 56 a § 57 Exekučného poriadku) pred podaním sťažnosti ústavnému súdu využil (IV. ÚS 40/02, IV. ÚS 30/03).

Sťažovateľ mal na ochranu základných práv, ktorých porušenie namieta, právne prostriedky, o ktorých by rozhodoval príslušný exekučný súd a odvolací súd. Tento účel

mohol a stále môže plne dosiahnuť ich využitím podľa § 56 a § 57 Exekučného poriadku. Tieto prostriedky nevyužil, a preto v súlade s čl. 127 ods. 1 ústavy a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde nie je daná právomoc ústavného súdu.

Keďže právomoc ústavného súdu na konanie o sťažnostiach je daná len vtedy, ak o ochrane základných práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd, a pretože v tomto prípade je daná právomoc všeobecných súdov, bolo potrebné návrh na začatie konania odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Nedostatok právomoci ústavného súdu zaoberať sa sťažnosťou sťažovateľa nemožno odstrániť.

Sťažovateľ taktiež žiadal, aby ústavný súd podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde vydal dočasné opatrenie, ktorým by do právoplatného skončenia konania pred ústavným súdom zakázal súdnemu exekútorovi JUDr. J. Š., B., pokračovať v exekúcii sp. zn. EX 1069/99 Ši. Rozhodnutím ústavného súdu o neprijatí sťažnosti na ďalšie konanie sa stalo bezpredmetným samostatné rozhodovanie o návrhu na vydanie dočasného opatrenia.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. októbra 2003

